

Lofoten Sveiseindustri AS
Postboks 81
8300 Svolvær

Saksb.: Anette Pettersen
e-post: fmnoanp@fylkesmannen.no
Tlf: 75531596
Vår ref: 2007/6581
Deres ref:
Vår dato: 1.3.2013
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Pålegg om tiltaksplan for forurenset grunn - Lofoten Sveiseindustri AS - Vågan kommune

---

Fylkesmannen pålegger Lofoten Sveiseindustri AS å utarbeide en tiltaksplan for opprydding i landområdet tilknyttet gnr./bnr. 18/101, 18/597 og 18/1989 i Vågan kommune. Tiltaksplanen skal sendes Fylkesmannen innen 5.9.2013. Vedtaket kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet innen 22.3.2013

Fylkesmannen viser til varsel om pålegg om utarbeidelse av tiltaksplan av 4.2.2011, befaringsrapport 22.10.2012 og sakens øvrige dokumenter. Fylkesmannen pålegger med hjemmel i forurensningsloven § 51 utarbeidelse av tiltaksplan for aktuelle landområder. Pålegg om tiltaksplan for sjøområdene som ble varslet i samme brev blir ikke gitt i denne omgang.

BAKGRUNN

Norge skal være et foregangsland for å hindre at kjemikalier skader helse og miljø. Med St. meld nr. 14 (2006-2007) ønsker regjeringen å legge til rette for at vi sammen kan skape et giftfritt miljø og en tryggere fremtid.

Som følge av denne stortingsmeldingen er det utarbeidet en handlingsplan for forurenset sjøbunn. Det skal blant annet gjennomføres tiltak på land og i sjøbunnen ved de mest forurensete skipsverftslokalitetene i Norge innen 2015. Ved oppfølging av handlingsplanen har Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) i samarbeid med Fylkesmannen gjennomført en nasjonal kartlegging av skipsverft og vurdert forurensningspotensialet ved en rekke verftslokaliteter. På bakgrunn av dette er det gjort en prioritering av de 109 mest forurensete lokalitetene som følges opp videre. I Nordland er det ni skipsverftslokaliteter som er prioritert, og virksomheten tilknyttet Lofoten Sveiseindustri AS er en av disse.

Kort beskrivelse av funn ved Lofoten Sveiseindustri AS

Fylkesmannen har 5.1.2010 mottatt rapport fra undersøkelser av området tilknyttet Lofoten Sveiseindustri AS. I rapporten kommer det frem at området er forurenset og at forurensningen kan utgjøre en risiko for miljø og spredning. Det er behov for å lage en tiltaksplan for å kartlegge tiltak som kan redusere denne risikoen.

Kommentarer fra Lofoten Sveiseindustri AS på varsel om tiltaksplan

Lofoten Sveiseindustri AS har i brev av 14.6.2011 kommentert varselet om tiltaksplan. Kommentarene tar hovedsakelig for seg miljøtiltak som verftet allerede har satt i gang, nivåer av miljøgifter og konsulentens vurderinger, samt forurenset sjøbunn og gravearbeider på tomte.

Forurenset sjøbunn

I varsel av 4.2.2011 ble det lagt opp til samtidig utarbeidelse av tiltaksplan for både land og sjøbunn. Opprydding i forurenset sjøbunn krever svar på en rekke viktige spørsmål om blant annet miljømål, ansvarsforhold og finansiering. Etter innspill fra flere tiltakshavere og tilbakemelding fra Klif er det besluttet å utsette pålegg om tiltaksplan for sjøbunn. Det er av stor viktighet at utlekking fra land stoppes før en setter i gang med tiltak i sjø. Fylkesmannen vil kunne komme tilbake med et nytt varsel og pålegg om tiltaksplan for å rydde opp i forurenset sjøbunn.

Befaringer

Fylkesmannen i Nordland var på befaring hos Lofoten Sveiseindustri AS 22.10.2012. Fylkesmannen observerte bl.a. at det var gjort en del endringer på området siden utarbeidelsen av miljøteknisk rapport og risikovurdering. I området rundt prøvepunkt P3 og P4 er det gravd opp og anlagt ny slipp og kai. Ifølge Lofoten Sveiseindustri AS har de sortert ut skrapmetall og restavfall som har blitt levert til avfallsselskap. Området har blitt planert ut med nye steinmasser. Det har ikke kommet tydelig frem hva som har blitt gjort i forhold til påvist forurensning.

FYLKESMANNENS VURDERING

Fylkesmannen har vurdert forurensningspotensialet i området og at pålegget samlet sett framstår som rimelig. Kartleggingen som er gjennomført viser at grunnen på land er forurenset, og Fylkesmannen vil pålegge Lofoten Sveiseindustri AS å utarbeide en tiltaksplan for området. Den informasjonen vi har i dag tilsier at området er forurenset og at det er fare for spredning av denne forurensningen.

Oppsummering av miljøundersøkelsen fra Norconsult

Fylkesmannen bygger sin vurdering på miljøgeologiske undersøkelser av området datert 4.1.2010. Det er tatt syv prøver av grunnen i fem forskjellige prøvepunkter på området tilknyttet Lofoten Sveiseindustri AS sin virksomhet. To av prøvene er tatt i slippet uten hall, en prøve er tatt i et utfyllt område, en på et område hvor det er deponert blåsesand og en prøve er tatt sør på Brannskjæret. Prøvene er tatt med en borerigg. Konsulenten har begrunnet det begrensede prøveuttaket med at det var vanskelige grunnforhold på eiendommen. Det ble funnet forhøyede verdier av miljøgifter. Konsulenten har konkludert med at det er behov for tiltak som hindrer ny forurensning og spredning av eksisterende forurensning. Foreslåtte tiltak inkluderer oppsamling av spylevann og faste rester etter spylearbeid. Det blir også foreslått å skifte ut de forurensede massene som ligger i området ved den gamle slippet.

Helsebaserte tilstandsklasser

For forurenset grunn skal det ryddes opp til de tilstandsklasser som følger av Klif-veileder TA-2553/2009 («Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn»). Dette er sentrale retningslinjer for grunnforurensning i Norge og det skal særlige grunner til for å fravike disse retningslinjene. I henhold til veilederen skal det for areal planlagt til industri og trafikk være tilstandsklasse tre eller lavere i toppjord (< 1m). Tilstandsklasse fire kan aksepteres i toppjord, hvis det kan dokumenteres at spredningsrisikoen (inkludert risiko for spredning til sjø) er akseptabel.

Vannforskriften og naturmangfoldloven

I tillegg til forurensningsloven, må Fylkesmannens vedtak også vurderes etter forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) og lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Naturmangfoldloven krever at beslutninger skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet, og beslutningen skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, jf. naturmangfoldloven § 11, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder skal benyttes på en slik måte at det gir de beste samfunnsmessige resultater, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vannforskriften skal sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer med sikte på å oppfylle miljømålene om god vanntilstand i alle vannområdene i Norge. Tiltak som verftene setter i gang vil være en naturlig del av disse tiltaksprogrammene.

Endring av tilstanden i en vannforekomst i negativ retning vil innebære forringelse av vannforekomsten. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12. Miljøtiltak hos virksomheten bidrar til å hindre forringelse av vannforekomsten.

Tiltaksplan

Fylkesmannen vurderer det som nødvendig at det utarbeides en tiltaksplan der ulike alternative tiltak på land vurderes og der tiltak anbefales. Tiltaksplanen skal bygge på eksisterende undersøkelser og vurderinger gjort av Norconsult, tilbakemeldinger fra Fylkesmannen og historiske data.

Kartleggingen mangler en oversikt over total mengde forurenset masse på tomta. Det er gjort spredningsberegninger basert på noen av punktene, men spredning av total mengde forurensning i grunnen er ikke vurdert. Fylkesmannen etterlyser derfor en beregning av netto tilførsel av forurensning fra tomta til omgivelsene. Informasjonen skal sammenfattes i tiltaksplanen slik at man får et best mulig beslutningsgrunnlag ved valg av tiltaksløsning. Konsekvenser av graving rundt prøvepunkt P3 og P4 må her også vurderes i forhold til mengde forurensning i grunnen og eventuelt hvor mye forurensning som fremdeles er tilstede.

Fylkesmannen skal vurdere rimeligheten og kost/nytte ved senere å pålegge bedriften et miljøforbedringstiltak. Et slikt tiltak skal vurderes etter nåværende og fremtidig bruk av området i henhold til naturmangfold og samfunnsnytte, jf. naturmangfoldloven § 12. Det er derfor viktig at det utarbeides flere alternative løsninger med kostnadsoverslag i tiltaksplanen. I et kostnadsoverslag må f.eks. tap av inntjening ved stenging av slipp regnes med.

Det forutsettes at kartlegging av forholdene suppleres der dette er nødvendig og at resultatene tas med i begrunnelse for valg av tiltak. En korrekt risikovurdering som bygger på tilstrekkelig med dokumenterte data er en forutsetning for å ta riktige avgjørelser når det

---

kommer til tiltak. Fylkesmannen ber om informasjon om hvilket firma som er valgt for å bistå verftet faglig.

Basert på en totalvurdering, der det bl.a. er lagt vekt på at Lofoten Sveiseindustri AS har drevet en forurensende virksomhet på området, finner Fylkesmannen at Lofoten Sveiseindustri AS er ansvarlig for å gjennomføre og bekoste utarbeidelsen av tiltaksplanen, i henhold til naturmangfoldloven § 11 og forurensningsloven § 7.

Svar på uttalelse fra Lofoten Sveiseindustri AS

Lofoten Sveiseindustri AS har kommentert varselet i brev av 14.6.2011. Fylkesmannen har følgende svar til disse kommentarene. Når det gjelder problemstillinger angående forurenset sjøbunn vil Fylkesmannen innlede en prosess der kommunen og andre parter vil bli involvert og hørt i saken. Problemstillinger angående forurenset sjøbunn vil ikke bli videre omtalt i dette brevet.

Lofoten Sveiseindustri AS har gitt en oversikt over miljøtiltak som allerede er satt i gang, noe Fylkesmannen har tatt til etterretning.

Gravearbeidene som er gjort i forbindelse med etablering av ny slipp i området rundt prøvepunkt P3 og P4 må gjøres rede for i tiltaksplanen. Det forventes at verftet beskriver hva slags tiltak som er gjort, hvorvidt forurensete masser er fjernet og hvor de er levert/deponert.

VEDTAK

Fylkesmannen pålegger Lofoten Sveiseindustri AS med hjemmel i forurensningsloven § 51 å utarbeide en tiltaksplan for å redusere uakseptabel risiko for at forurensning på landområdet tilknyttet gnr./bnr. 18/101, 18/597 og 18/1989 i Vågan kommune medfører fare for helse, miljø og spredning.

Tiltaksplanen må være utarbeidet av et uavhengig firma med kompetanse og relevante referanser innenfor fagfeltet. Eventuelle supplerende/tiltaksrettet prøvetaking og analyser skal gjennomføres i henhold til relevante norske eller internasjonale standarder.

Tiltaksplanen skal utarbeides i henhold til «*Krav til tiltaksplan*» (faktaark vedlagt). En del av disse punktene er allerede besvart i historisk kartlegging og rapporten fra Norconsult, men Fylkesmannen forventer at de eksisterende opplysningene tas med i tiltaksplanen for å få et sammendrag. For Lofoten Sveiseindustri AS ber Fylkesmannen om at følgende punkter vurderes spesielt:

- Vurdering rundt behov for supplerende undersøkelser for å avklare hvilke mengder og hvor stor utbredelse det er av forurensningen
- Risikovurdering av spredning til sjø og evt. tiltak for å stanse uakseptabel spredning.
- Begrunnelse og konklusjon av valg av anbefalt tiltak som bør gjennomføres samt kostnadsoverslag for disse.

Nødvendig dokumentasjon skal vedlegges planen.

TIDSFRIST

Tiltaksplanen skal sendes Fylkesmannen innen 5.9.2013.

KLAGEADGANG

Vedtaket om utarbeidelse av tiltaksplan kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet innen 22.3.2013. Klagen bør begrunnes og skal sendes til Fylkesmannen.

Fylkesmannen ønsker fortsatt dialog med tiltakshavere og konsulenter for å sikre at prosessen fører fram mot riktige tiltak.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Oddlaug Ellen Knutsen
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Vågan kommune	Rådhuset	8305	Svolvær
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
Klima- og forurensningsdirektoratet	Postboks 8100, Dep	0032	Oslo

Vedlegg:

1 Krav til tiltaksplan fra Klif TA2683